

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Philippe Heilmann

tegen

Apache

Met een brief op 30 januari 2026 dienen advocaten Olivier Sasserath en Herman Croux namens hun cliënt Philippe Heilmann een klacht in tegen Apache. De aanleiding is het artikel van 1 december 2025, met de titel *Twee Belgen verdienden miljoenen aan nutteloze Congolese telefoontaks*.

Redactiecoördinator van Apache Anneleen Ophoff antwoordt met een brief op 11 maart 2026, waarop advocaat Olivier Sasserath namens zijn cliënt Philippe Heilmann een repliek stuurt in een brief op 30 maart 2026. Voor Apache antwoordt advocaat Caro Van Wichelen een laatste keer op 17 april 2026.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 19 augustus 2026. Klager Philippe Heilmann was niet aanwezig. Hij liet zich vertegenwoordigen door zijn advocaat Olivier Sasserath. Voor Apache waren hoofdredacteur Karl van den Broeck, journalist Thibault Coigniez en advocaat Caro Van Wichelen aanwezig.

DE FEITEN

Het artikel op Apache.be gaat over een omstreden telefoontaks in Congo, de zogenoemde RAM-taks die Congolezen van september 2020 tot maart 2022 moesten betalen voor het bezit van een mobiele telefoon. De overheid zei met die taks de wildgroei aan gsm's in Congo aan banden te willen leggen.

Rond die taks had de Congolese overheid een contract afgesloten met 5C Energy, een bedrijf met twee Belgen aan het roer. Het gaat om diamantair Philippe Heilmann en zakenman Jérôme Spaey. Welke prestaties 5C Energy leverde in verband met de telefoontaks, is niet duidelijk, schrijft de journalist, maar het contract leverde het bedrijf 30 procent van de opbrengsten op. Die informatie is afkomstig van Christian Katende, de voorzitter van de Congolese telecomregulator ARPTC. Bij het artikel staat een link naar de uitspraken van Katende daarover op YouTube.

Volgens het artikel is er weinig informatie te vinden over de activiteiten van 5C Energy, net als over Spaey en Heilmann. Spaey's zakenleven speelt zich grotendeels af in Angola. Heilmann komt uit een Joods-Antwerpse diamantairsfamilie en richtte in 2008 het bedrijf Dreams of Africa op, dat volgens het artikel gespecialiseerd is in de diamanthandel met Afrikaanse landen, met name Congo.

Volgens de voorzitter van een burgerbeweging fungeert 5C Energy slechts als stroman voor Best Consulting, schrijft de journalist. Dat is een consultancybureau opgericht door Isabelle Kibassa, de schoonzus van president Félix Tshisekedi en de zus van de Congolese minister van Telecommunicatie.

Heilmann en Spaey zouden enkel de bestuurders van het bedrijf zijn, terwijl de aandeelhouders onbekend blijven. Ook andere bronnen wijzen in de richting van Isabelle Kibassa als onbekende aandeelhouder van 5C Energy. Definitief uitsluitel heeft Apache naar eigen zeggen niet gevonden, omdat niemand het contract met 5C Energy wil vrijgeven.

Na aanhoudend protest wordt de RAM-taks vrij snel weer afgevoerd. Dat weerhield Heilmann er volgens de journalist niet van om via zijn connecties andere manieren te vinden om een nieuwe deal te maken met de lucratieve telecomindustrie.

Dat bleek tijdens een vergadering in het presidentieel paleis met de CEO's van vier grote telecomoperatoren en de administratie van Tshisekedi. Heilmann zou er binnengestormd zijn met de boodschap dat de CEO's maar beter een belastingverhoging zouden aanvaarden. Dat schreef Bloomberg althans. Heilmann zegt aan Apache dat het artikel "geromantiseerd en foutief" is, al geeft hij toe dat hij aanwezig was op de vergadering.

Volgens Apache blijft het onduidelijk wat de totaalopbrengsten geweest zijn van de RAM-taks en hoeveel daarvan naar 5C Energy gevloeid is. De Congolese minister voor Telecommunicatie spreekt van 25 miljoen dollar opbrengsten. Als 5C Energy 30% kreeg, zou dat 7,5 miljoen in het laatje hebben gebracht. Volgens een ngo lag de totale opbrengst veel hoger en ging het om 266 miljoen. In dat geval zou de winst voor 5C Energy opgelopen zijn tot wel 79,8 miljoen.

5C Energy is intussen ontmanteld, maar volgens het artikel betekent dat niet dat Heilmann zijn macht in Congo intussen afgekalfd is. Zo laat hij zich in Kinshasa escorteren door Congolese militairen en was hij te gast op de trouw van de dochter van Tshisekedi.

Onderaan het artikel staat de integrale reactie van Philippe Heilmann op vragen van Apache over 5C Energy en zijn activiteiten in Congo. Daarin zegt hij onder meer dat hij voorzitter van de raad van bestuur was van 5C Energy, maar nooit een operationele functie heeft gehad of enig dividend uit het project ontvangen zou hebben, ondanks zijn aandeelhouderschap in het bedrijf. Hij betwist ook dat 5C Energy 30 procent van de RAM-taks ontvangen zou hebben. Volgens hem was het bedrijf slechts een technische dienstverlener.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER

Volgens klager Philippe Heilmann staan er feitelijke onjuistheden in het artikel, onder meer over het financiële luik van de telefoontaks. De titel luidt "Twee Belgen verdienen miljoenen aan nutteloze Congolese telefoontaks", terwijl nergens aangetoond wordt dat klager daadwerkelijk miljoenen daaraan verdiend zou hebben. Het gaat om een vertrouwelijk contract met de Congolese overheid waarvan klager de inhoud niet mag bekendmaken, maar volgens hem staat er niet in dat 5C Energy 30 procent van de opbrengsten van de taks kreeg. Het zou gaan om een lager percentage.

Bovendien meent klager dat de journalist begrippen als winst en omzet door elkaar haalt. Daardoor wordt in het artikel geïnsinueerd dat 5C Energy miljoenen verdiend heeft aan de telefoontaks, terwijl het nooit zoveel geweest kan zijn omdat 5C Energy ook kosten maakte voor het project. Wat overblijft, is een heel ander bedrag. Volgens klager

heeft 5C Energy zelfs helemaal geen winst gemaakt op het contract en heeft het de investeringen nooit terugverdiend, ook al omdat de taks al na twee jaar werd afgevoerd. Klager toont een document met bedrijfsresultaten voor de periode waarin de telefoontaks geheven werd. In 2020 ging 5C Energy volgens dat document netto 348.849 dollar in het rood, terwijl er in 2021 en 2022 beperkte nettowinsten werden geboekt van respectievelijk 298.583 en 67.114 dollar. Volgens klager is het verhaal over miljoenenwinst bijgevolg uit de lucht gegrepen.

In het artikel staat ook dat de aandeelhouders van 5C Energy onbekend blijven. Nochtans kan de identiteit van de aandeelhouders makkelijk gecontroleerd worden in het Congolese handelsregister. Klager heeft bovendien op vragen van Apache geantwoord en daarbij bevestigd dat hij en zakenpartner Spaey de aandeelhouders waren, zoals in de integrale reactie van klager onder het artikel ook opgenomen is. Klager stelt zich vragen bij het artikel omdat het enerzijds zegt dat hij en zijn zakenpartner miljoenen verdiend hebben aan de telefoontaks, maar het anderzijds niet kan vaststellen wie de aandeelhouders zijn van 5C Energy. Tegelijk wordt er ook gesproken van een constructie waarbij 5C Energy als stroman zou fungeren voor Best Consultancy van de Congolese politica Isabelle Kibassa. In dat geval zouden niet klager en zijn zakenpartner aan de telefoontaks verdienen, maar Kibassa. Het artikel spreekt zichzelf dus tegen.

Klager ziet geen reden om hem bij zijn volledige naam te identificeren in het artikel. Dat uit ernstige beschuldigingen die aanzienlijke reputatieschade kunnen veroorzaken voor hemzelf en zijn zakenrelaties. Zijn identificatie moet aan gelijkaardige principes voldoen als in het geval van een gerechtelijke procedure, en de richtlijnen daaromtrent in de Code van de Raad voor de Journalistiek. Volgens klager was volledige identificatie volgens die richtlijnen beroepsethisch niet toegestaan. Hij is geen bekend of publiek figuur en Apache kan niet aantonen wat het maatschappelijke belang is dat volledige identificatie zou rechtvaardigen. Klager meent dat het recht op zijn privéleven primeert op de identificatie in het artikel. Als de identificatie beperkt zou zijn tot zijn initialen, had hij daar wel mee kunnen leven.

In het artikel staat bovendien dat klager “een telg uit een Joods-Antwerpse diamantairsfamilie” is, terwijl zijn Joodse afkomst tot zijn privéleven behoort en volgens klager niet relevant is in de berichtgeving. In de huidige context van de oorlog in Gaza en het toenemende antisemitisme is de vermelding van de Joodse afkomst niet onschuldig.

Klager vindt dat ook zijn bedrijf Dreams of Africa zonder reden vermeld wordt in het artikel. De journalist schrijft dat het zich specialiseert in “diamanthandel met Afrikaanse landen, met name Congo”. Volgens klager is die informatie incorrect. Het is niet omdat Afrika in de bedrijfsnaam voorkomt, dat het automatisch actief is in Afrika, laat staan Congo. Op deze manier wordt Dreams of Africa bovendien gelinkt aan de negatieve zaken waarvan sprake is in het artikel, wat uiterst schadelijk is.

Het artikel stelt dat klager “via zijn connecties andere manieren vindt om een nieuwe deal te sluiten met de lucratieve telecomindustrie”. Ook die informatie is onjuist. Er is geen overeenkomst tussen de telecomoperatoren en 5C Energy. De journalist spreekt zelf van een overeenkomst tussen de telecomsector en de Congolese staat, niet 5C Energy dus. Volgens het artikel is klager ook tussengekomen op een vergadering tussen de CEO's van de telecomoperatoren, een gegeven waar Bloomberg eerder al over

berichtte en dat de journalist overgenomen heeft zonder de waarachtigheid ervan te checken. Klager betwist dat hij de vergadering binnengestormd zou zijn voor een interventie en dat hij betrokken was bij de inbeslagname van de reisdocumenten van de CEO's. Hij staat dat met een ondertekende verklaring van Christian Katende, de voorzitter van de Congolese telecomregulator.

Klager betreurt dat de journalist verschillende van de bovenvermelde gegevens niet bij hem gecheckt heeft en dat hij geen gedegen onderzoek gedaan heeft naar de financiële situatie van 5C Energy. Zo heeft hij geen vragen gesteld over de winst die gemaakt zou zijn met het Congolese contract. Er is op die manier geen loyale kans op wederhoor geboden, meent klager.

APACHE

Apache benadrukt dat de keuze van onderwerpen in de berichtgeving onder de redactionele vrijheid valt. Klager hoeft het er niet mee eens te zijn, maar het is niet aan hem om te bepalen wat relevant is en of erover bericht moet worden. Bovendien is het aan journalisten om kritische vragen te stellen en verbanden te onderzoeken, zonder dat het meteen verdachtmakingen zijn. Apache verwijst ook naar het recht op de vrijheid van meningsuiting en wijst erop dat het betwiste artikel daaronder valt.

Apache weerlegt dat er feitelijke onjuistheden in het artikel zouden staan. Zo was het Christian Katende, de voorzitter van de Congolese telecomregulator ARPTC en dus een officiële bron, die zei dat 30 procent van de telefoontaks naar 5C Energy vloeide. Over de opbrengsten van de taks lopen de meningen uiteen, afhankelijk van de bron. Daarom was het niet verkeerd om te zeggen dat de inkomsten voor 5C Energy konden oplopen tot 79,8 miljoen dollar. Het document met bedrijfsresultaten voor 2020, 2021 en 2022, dat klager te elfder ure voorlegt, kan Apache niet verifiëren. De informatie op het document is summier en de cijfers gaan niet in detail. Zo is het niet duidelijk of het om winst voor het bedrijf gaat of iets anders, of waar mogelijke omzetten naartoe gegaan zijn. Daarvoor zou de journalist de jaarrekeningen moeten kunnen inkijken, maar alles wordt heel erg afgeschermd. Hij kreeg nergens inzage in.

Dat Apache geen correct onderscheid maakt tussen winst en omzet, houdt geen steek. Het woord "winst" komt maar één keer in het hele artikel voor, niet eens in de titel, en klager laat zelf na om zijn standpunt te onderbouwen met cijfers of andere verifieerbare gegevens. In de titel staat enkel dat de twee Belgen achter 5C Energy miljoenen aan de taks verdiend zouden hebben, en dat wordt onder meer onderbouwd door de uitspraak van Katende en andere cijfergegevens. Hoeveel ze precies verdiend hebben, is niet duidelijk, maar dat het om miljoenen gaat, staat buiten kijf. De lezer van Apache weet ook dat een titel samen met het artikel gelezen moet worden om de juiste nuances mee te krijgen.

Bovendien levert klager geen enkel bewijs voor de zogenoemde technische diensten of andere tegenprestaties die 5C Energy geleverd zou hebben binnen het contract met de Congolese overheid. Ook uit andere bronnen is daarover geen concrete informatie gekomen. Daarom meende de journalist dat het niet fout was om in de titel te stellen dat de twee Belgen miljoenen verdienden aan de telefoontaks.

Klager is geen kleine ondernemer, zoals hijzelf beweert, en volledige identificatie was wel degelijk geoorloofd, gezien het maatschappelijk belang van de activiteiten van

klager. Het bedrijf 5C Energy heeft een contract afgesloten met de Congolese overheid voor een omstreden taks die veel geld moest opbrengen en het bedrijf kreeg op die manier overheidsgeld binnen. Het publiek heeft het recht op informatie over wat er met dat overheidsgeld gebeurt. Bovendien is de identiteit van klager bekend door zijn bestuursfuncties.

Er lopen geen gerechtelijke procedures tegen klager of het bedrijf 5C Energy. Het gaat hier dus niet om identificatie binnen een gerechtelijke context. De richtlijnen daaromtrent uit de Code zijn dan ook niet van toepassing.

De Joods-Antwerpse afkomst van klager werd in het artikel alleen aangehaald om te kaderen waar zijn roots lagen en hoe zijn professionele leven zich ontwikkeld had. Apache betreurt dat dat als een negatief gegeven beschouwd wordt, maar heeft het loyaal uit het artikel verwijderd toen het een ingebrekestelling van klager ontving.

Ook de passage over Dreams of Africa, een ander bedrijf dat klager opgericht heeft en waarvan hij nog bestuurder was ten tijde van de omstreden Congolese taks, was relevant om te vermelden om de carrière van klager te kaderen. Het was daarbij ook geoorloofd om de naam van het bedrijf te noemen. Informatie daarover werd onder meer gevonden op de website van het bedrijf die iedereen kan raadplegen. Dat is dus niet geheim en behoort niet tot het privéleven van klager.

Apache wijst erop dat alle beweringen in het artikel afkomstig zijn van bronnen en dat die waar mogelijk ook benoemd werden – zoals officiële functionarissen van de Congolese overheid, maar evengoed de voorzitter van een burgerbeweging. Daarnaast zijn er ook vragen gesteld aan klager om zijn antwoorden op te nemen in het artikel zelf. Dat is zo gebeurd, onder meer bij de passage over de vergadering met de CEO's van telecomoperatoren waar klager binnengestormd zou zijn. Bovendien is, op vraag van klager, onderaan het artikel zijn integrale reactie als wederhoor toegevoegd. Klager heeft bijgevolg wél een loyale kans op wederhoor gekregen.

Tot slot voegt Apache er ook aan toe dat het een recht van antwoord van klager gepubliceerd heeft, zonder daarmee een fout te erkennen, maar omdat het recht van antwoord een wettelijke bepaling is en Apache daaraan tegemoet wilde komen.

BESLISSING

Dat Apache in een artikel een bedrijf belicht dat met de Congolese overheid een overeenkomst gesloten heeft over een omstreden taks, valt onder de redactionele vrijheid. Ook de invalshoeken en de vragen die daarbij gesteld worden, kan de redactie vrij kiezen.

Klager is oprichter van en topman bij meerdere bedrijven en hij is betrokken bij onderhandelingen op hoog niveau, onder meer met de Congolese overheid. Dat zijn zaken met een groot maatschappelijk belang, des te meer wanneer er belastinggeld mee gemoeid is. Het is dan ook geoorloofd om een figuur met zo'n prominente rol met volledige naam te identificeren. De Raad is ook van oordeel dat de eenmalige vermelding van de afkomst van klager uit een Joods-Antwerpse diamantairsfamilie, zonder negatieve of beschuldigende connotatie, niet stigmatiserend is ten aanzien van klager. Daarnaast is het geoorloofd om de carrière van klager te schetsen aan de hand van het bedrijf Dreams of Africa, dat hij eerder heeft opgericht. Er is geen sprake van inbreuken op de principes van respect voor het privéleven en stigmatisering.

Apache heeft klager vóór publicatie een kans op wederhoor geboden. De journalist verwijst in het artikel naar de reactie van klager op bepaalde aantijgingen en heeft op het einde de integrale reactie van klager gepubliceerd. De Raad stelt dan ook geen inbreuken vast op het principe van wederhoor.

Dat 30 procent van de opbrengsten van de telefoontaks naar 5C Energy ging, schrijft de journalist toe aan een officiële bron. Klager zegt dat het percentage voor 5C Energy niet juist is, wat in het wederhoor onderaan het artikel terug te vinden is. De twee visies komen aan bod.

De journalist schrijft dat klager “via zijn connecties andere manieren [vindt] om een nieuwe deal te maken met de lucratieve telecomindustrie”. De Raad kan niet uitmaken of klager daadwerkelijk de dealmaker was in dat verhaal, maar Apache maakt door te wijzen op zijn aanwezigheid op een vergadering met telecom-CEO's en overheidsfunctionarissen in Congo aannemelijk dat hij daarin op zijn minst een faciliterende rol gespeeld heeft.

De journalist maakt niet altijd een helder onderscheid tussen omzet en winst, maar hij maakt aannemelijk dat een aanzienlijke som van de Congolese taks naar 5C Energy gevloeid is.

De Raad stelt geen inbreuken vast op het principe van waarheidsgetrouwe berichtgeving.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 1 oktober 2026